

Necessitats terminològiques en els mitjans de comunicació: el cas dels esports d'hivern¹

M. AMOR MONTANÉ
Universitat Pompeu Fabra

CAROLINA BASTIDA
Universitat d'Andorra

Resum

L'estudi proposa una anàlisi de les necessitats terminològiques en els mitjans de comunicació d'Andorra en relació amb els esports d'hivern. Andorra, per la seva situació geogràfica, és un dels països catalanoparlants que presenta una activitat més intensa a l'entorn d'aquests esports, ja que bona part del turisme està vinculat a la muntanya i a la neu. Tanmateix, els esports d'hivern no han generat el coneixement científic que requereixen tenint en compte l'impacte econòmic, social i cultural que suposen per al país. Aquesta situació ha motivat l'elaboració d'aquest treball, que analitza l'àmbit des de la perspectiva de la terminologia que s'empra en els mitjans de comunicació andorrans, tant de la premsa escrita (diaris i revistes especialitzades) com audiovisual (ràdio i televisió), amb l'objectiu de detectar les necessitats terminològiques que existeixen en aquest sector.

D'una banda, parteix de l'avaluació de la implantació en l'ús de la terminologia catalana dels esports d'hivern a Andorra —és a dir, es fa un seguiment de l'ús dels termes proposats pels organismes competents (Servei de Política Lingüística del Govern d'Andorra, TERMCAT i Institut d'Estudis Catalans)—; de l'altra, se n'analitza la vitalitat lingüística a partir de l'observació de les tendències en la formació de termes nous. Els resultats del projecte han permès detectar necessitats terminològiques en la llengua oral i escrita dels mitjans de comunicació andorrans relacionades amb els esports d'hivern. Per aquest motiu, es proposen actuacions de dinamització lingüística, enfocades a estendre el coneixement i l'ús de la terminologia catalana d'aquest àmbit. A causa de la internaciona-

1. Tot i que en la XV Jornada de la SCATERM aquesta intervenció formava part de la taula rodona titulada «Necessitats terminològiques en els mitjans de comunicació», en aquesta publicació s'ha optat per recollir-la com un treball independent tenint en compte les característiques i l'extensió de l'article.

lització dels esports d'hivern, probablement els resultats que s'han obtingut per a Andorra són extrapolables al conjunt de països catalanoparlants.

PARAULES CLAU: terminologia, implantació terminològica, vitalitat lingüística, esports d'hivern, premsa oral, premsa escrita.

Abstract: *Terminology needs in the communication media: the case of winter sports*

This paper presents a study of the winter sports terminology needs in the communication media of Andorra. Due to its geographical location, Andorra is one of the Catalan-speaking countries with the highest level of activity as regards these sports since a large part of its tourist industry is linked to the mountains and snow. Winter sports here, however, have not generated the scientific knowledge which they require considering the economic, social and cultural impact they have on the country. This situation has prompted the performance of this study, which analyses this field from the standpoint of the terminology which is used in the Andorran communication media, including both the print media (newspapers and specialised magazines) and the broadcast media (radio and television), with the aim to determine the existing terminology needs.

On the one hand the study is based on the assessment of the implementation of the use of Catalan winter sports terminology in Andorra – that is to say, a study is made of the use of the terms proposed by the competent bodies (the Linguistic Policy Service of the Government of Andorra, TERMCAT and the Institute of Catalan Studies). On the other hand an analysis is made of language vitality based on the observation of the trends in the formation of new terms. The results of the project have allowed the detection of winter sports terminology needs in the spoken and written language of the Andorran communication media. For this reason we propose language activation measures focused on spreading the knowledge and use of Catalan terminology in this field. Due to the internationalisation of winter sports, the results which have been obtained for Andorra can most likely be extrapolated to the Catalan-speaking countries as a whole.

KEYWORDS: terminology, terminology implementation, language vitality, winter sports, broadcast media, print media.

1. INTRODUCCIÓ

Els esports d'hivern són els esports que es practiquen sobre la neu o el gel, d'acord amb el *Diccionari general de l'esport* (TERMCAT, 2010). Per exemple, són esports d'hivern l'esquí (en totes les seves modalitats), el patinatge sobre gel, el surf de neu, les raquetes de neu, el bob, la *luge*, el tobogan, el múixing i el cùrling. La majoria d'aquests esports se solen practicar a la muntanya, sobretot els que estan relacionats amb la neu. Andorra, per la seva situació geogràfica, és un

dels països catalanoparlants que presenta una activitat més intensa a l'entorn dels esports d'hivern, ja que actualment —i des de ja fa moltes dècades— bona part del turisme del país està vinculat a la muntanya i a la neu. Això no obstant, els esports d'hivern no han generat el coneixement científic que requereixen tenint en compte l'impacte econòmic, social i cultural que suposen per al país. Aquesta situació ha motivat el desenvolupament del projecte «Ús de la terminologia catalana a Andorra: caracterització i anàlisi en l'àmbit dels esports d'hivern», finançat per un ajut Lúdia Armengol Vila del Govern d'Andorra,² que pretén fer una aportació al coneixement sobre els esports d'hivern des de l'òptica de la terminologia que s'empra i es genera al Principat d'Andorra.

Un dels eixos d'estudi del projecte ha estat la terminologia dels mitjans de comunicació andorrans, tant de la premsa escrita (diaris i revistes especialitzades) com audiovisual (ràdio i televisió), amb l'objectiu de detectar les necessitats terminològiques que existeixen en aquest sector. Per això, d'una banda, s'ha partit de l'avaluació de la implantació en l'ús de la terminologia catalana dels esports d'hivern a Andorra —és a dir, s'ha fet un seguiment de l'ús dels termes proposats pels organismes competents (Servei de Política Lingüística del Govern d'Andorra, TERMCAT i Institut d'Estudis Catalans)—, i de l'altra, se n'ha analitzat la vitalitat lingüística a partir de l'anàlisi de les tendències en la formació de termes nous.

2. EVOLUCIÓ SOCIODEMOGRÀFICA I SOCIOECONÒMICA D'ANDORRA

El Principat d'Andorra és un Estat situat a la regió del Pirineu central, entre França i Espanya. Té una superfície de 468 km² i una població total de 78.264 habitants (segons dades de l'any 2016 del Departament d'Estadística del Govern d'Andorra). Des de l'aprovació de la Constitució l'any 1993, el règim polític és el copríncipat parlamentari.

La situació actual d'Andorra està marcada sobretot pel desenvolupament econòmic i demogràfic dels darrers seixanta anys. Aquesta evolució s'ha caracteritzat per un augment sostingut de la població que està vinculat a la immigració més que no pas al creixement natural. D'això n'ha resultat una situació excepcional: els residents d'origen estranger (42.126; 54 %) superen en nombre els ciutadans de nacionalitat andorrana (36.138; 46 %) (Departament d'Estadística del Govern d'Andorra, 2016). El fet que la població de nacionalitat andorrana sigui una minoria en el conjunt de la població es deu també a les polítiques restrictives per adquirir la nacionalitat. Els ciutadans d'origen forà provenen d'Espanya (26,4 % de la població total), Portugal (13,2 %), França (5 %) o altres països (9,2 %)

2. M. Amor Montané agraeix l'ajut de la convocatòria a projectes de recerca de temàtica andorrana Lúdia Armengol Vila del Govern d'Andorra, APTAXXXAND/2015.

(Departament d'Estadística del Govern d'Andorra, 2016). Dins del darrer grup trobem sobretot ciutadans britànics, argentins (estretament vinculats al món de l'esquí), marroquins i filipins.

Fins als anys cinquanta del segle xx, Andorra era un territori amb una economia de muntanya, basada en la ramaderia i l'agricultura, i amb més emigració que no pas immigració. Per fer-nos-en una idea, l'any 1944 el país tenia 5.291 habitants, amb una immensa majoria d'andorrans (Gallardo, 2006). Aquesta societat tradicional va anar deixant pas a partir de finals dels anys cinquanta a una economia basada en el comerç, el turisme i les finances, motivada en part pels avantatges fiscals respecte als països veïns, així com per la indústria de la neu. Aquest canvi de model socioeconòmic va atraure milers d'immigrants. Els nous vinguts van arribar, en primer lloc, de Catalunya; després, d'altres zones de l'Estat espanyol i, més endavant, de Portugal i d'arreu.

A principis de la dècada dels seixanta, els residents espanyols ja superaven àmpliament els andorrans. Hem de tenir en compte que dins d'aquest grup d'espanyols s'hi comptaven moltes persones provinents de Catalunya que tenien com a llengua pròpia el català, però també persones vingudes d'altres zones de l'Estat espanyol i, per tant, castellanoparlants (i també galaicoparlants), que no tenien coneixements de català. Els residents espanyols han estat el grup majoritari a Andorra fins a l'any 2005. A partir dels anys vuitanta, també va augmentar progressivament la proporció de residents portuguesos.

La transformació demogràfica a què Andorra ha assistit des de mitjans del segle xx s'explica, naturalment, pel profund canvi de model econòmic del país. No hi ha cap dubte que el turisme és el factor econòmic clau que ha transformat tant la demografia com el paisatge del Principat. Entre les conseqüències que comporta aquest canvi de model, s'ha de destacar l'augment espectacular del nivell de vida dels habitants d'Andorra. Es passa de tenir una economia de subsistència a tenir una renda per càpita més alta que la mitjana de les societats europees (Micó, 2015).

L'inici del que se sol anomenar *turisme de masses* se situa als anys cinquanta del segle xx quan, gràcies al paisatge, a la neu i a uns avantatges fiscals que convertiren el comerç en un gran atractiu, els visitants d'Andorra van passar de comptar-se per dotzenes a esdevenir desenes de milers (Lluelles Larrosa, 2007). Avui els pols d'atracció principals per al turisme són la natura, el comerç, el termalisme i, per descomptat, la neu. Actualment, el turisme representa el 25 % del PIB del país (Martín, 2018).

El turisme de neu o d'esquí és, efectivament, un dels motius principals per visitar Andorra per a una part important dels turistes. Segons dades de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra (2016), entre el 17,5 % i el 25,8 % dels visitants vinculen la motivació d'anar a Andorra a la pràctica de l'esquí, un factor

d'atracció que només es veu superat pel comerç. L'hivern és el moment àlgid de l'afluència turística (Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra, 2016), que se sent atreta per unes instal·lacions per practicar els esports d'hivern que Andorra ha sabut situar d'una manera més atractiva (en termes de dimensions, serveis, etc.) que les d'altres zones del Pirineu, i de tota la península Ibèrica (Martín, 2018).

L'Andorra actual, en definitiva, ha transformat la fesomia i les activitats de les seves muntanyes, tot convertint uns espais de producció, agricultura i ramaderia en espais lúdics i turístics. Al voltant d'aquest turisme, que troba el seu màxim aprofitament en el comerç i en la indústria de la neu, s'articulen moltes de les característiques poblacionals, econòmiques, socials i culturals que defineixen el present —i previsiblement, també el futur— del Principat.

3. LA IMPORTÀNCIA DEL SECTOR DELS ESPORTS D'HIVERN A ANDORRA

La pràctica de l'esquí comença a difondre's a Andorra al voltant dels anys trenta del segle xx, inicialment sense cap tipus d'instal·lació per practicar l'esport. La primera estació d'esquí d'Andorra, que en un primer moment constava d'un únic telesquí, es va instal·lar al Pas de la Casa l'any 1956. Al llarg de la segona meitat del segle xx es creen, en ambdues valls del país, cinc estacions d'esquí, que durant la primera dècada del segle XXI es fusionen en dos grans dominis esquiables: Grandvalira (creat el 2003), a la vall d'Orient, i Vallnord (creat el 2007), a la vall del Nord. Cal assenyalar també la inauguració, l'any 2007, de Naturlandia, iniciativa creada per dinamitzar el Camp de Neu de la Rabassa, l'únic centre d'esquí de fons d'Andorra. Finalment, no podem oblidar que per a molts esquiadors de muntanya i surfistes i esquiadors forapista, les muntanyes d'Andorra, en tota la seva vastitud, són una estació d'esquí; una pràctica que no genera ingressos per a la indústria de la neu, però que guanya cada cop més adeptes i també, com veurem més endavant, produeix terminologia.

El 2017, el Govern d'Andorra va destinar quatre milions d'euros a promocionar l'oferta d'esports de neu del país (Martín, 2018) i tres milions i mig d'euros més al patrocini de competicions esportives (amb l'esquí alpí com a màxim representant), d'un total de disset milions de pressupost destinats al turisme (*Ara Andorra*, 2017). Aquesta significativa inversió, que dona compte del grau d'importància que l'Administració andorrana atorga als esports d'hivern, es reflecteix en la creixent organització de competicions internacionals de diverses modalitats esportives vinculades a la neu. Alhora, aquest augment de les competicions de diferents disciplines d'esports d'hivern es reflecteix en més presència als mitjans de comunicació, en forma de continguts a la premsa general però també de publicacions, programes i espais especialitzats. L'augment de la divulgació de tot allò re-

lacionat amb els esports d'hivern comporta, també, una difusió més gran de la terminologia d'aquest àmbit.

Pel que fa a les modalitats esportives que es practiquen a les estacions del Principat, l'esquí alpí és sens dubte l'esport rei, i aquesta és la modalitat que es considera l'esport nacional. És l'esport d'hivern amb més difusió, amb més tradició històrica i que concentra més finançament per part del Govern d'Andorra (Ara Andorra, 2017). D'altra banda, a partir de principis dels anys noranta del segle xx, les pistes es van començar a poblar de practicants de surf de neu, un esport que va anar guanyant popularitat gradualment i que avui té una prominència important.

Juntament amb aquestes dues disciplines conviuen, de manera més discreta, altres modalitats d'esquí. L'esquí de fons compta amb una certa tradició al país, tot i que es practica en altres tipus d'instal·lacions, allunyades geogràficament dels dos grans dominis esquiables. L'esquí de muntanya, que també es practica des de fa anys a les muntanyes andorranes, durant les darreres temporades ha crescut notablement en practicants i popularitat.

Finalment, trobem altres esports d'hivern més minoritaris, com ara l'esquí de telemarc, el múixing, la bicicleta de neu, l'esquí d'estel o la moto de neu. Les denominacions catalanes de tots aquests esports han estat objecte d'estudi per part del Consell Supervisor del TERMCAT, que ha proposat termes normalitzats per fer-hi referència. També cal tenir en compte que aquests esports generen terminologia derivada.

4. SÍNTESE BREU DE L'ESCENARI SOCIOLINGÜÍSTIC D'ANDORRA

Per entendre i poder analitzar l'ús de la terminologia catalana de l'àmbit dels esports d'hivern, cal conèixer la configuració sociolingüística actual d'Andorra, que presenta una complexitat considerable i està condicionada per una multitud de factors.

A Andorra el català és l'única llengua oficial de l'Estat («Constitució del Principat d'Andorra», 1993). Aquesta proclamació constitucional no fa més que «confirmar una pràctica secular» (Cavero, 2006, p. 101). És a dir, abans que adquirir l'estatus legal de «llengua oficial», el català ja era la llengua oficial *de facto* al país, i pràcticament l'única llengua d'ús (Bastida, 2016). Però a partir dels anys seixanta del segle xx, i a causa del canvi de model econòmic i dels fluxos immigratoris que hem descrit més amunt, el català passa a conviure amb les llengües pròpies de residents vinguts d'arreu i també amb les llengües dels visitants.

D'aquesta situació en deriva l'escenari sociolingüístic relativament divers que trobem actualment a Andorra. Una mesura significativa per entendre aquest escenari és la llengua habitual de la població, entesa com la llengua que parlen més

sovint les persones en el seu dia a dia. Segons dades de l'estudi *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra* (Govern d'Andorra, 2015), el 55 % dels parlants manifesta que la seva llengua d'ús habitual és el català (un 45,6 % només català i un 9,6 % català i castellà), mentre que el 37 % té el castellà com a llengua habitual (un 27,5 % només castellà i un 9,6 % català i castellà). En tercer lloc, però amb un percentatge molt inferior, veiem que el 3,8 % té com a llengua habitual el portuguès.

D'aquestes dades es desprèn que, malgrat que les llengües d'origen de la població d'Andorra són força diverses (Govern d'Andorra, 2015), les llengües d'ús més habitual són el català i el castellà. Així, la influència que històricament ha tingut el francès al país ha anat minvant, i avui no és una llengua d'ús generalitzat, mentre que la llengua portuguesa tampoc no té un percentatge important com a llengua d'ús habitual, malgrat que un nombre elevat d'individus la tenen com a llengua materna (Govern d'Andorra, 2015).

Per entendre l'escenari lingüístic del país també és necessari referir-nos breument a la seva singular estructura educativa. La població en edat escolar d'Andorra es distribueix en tres sistemes educatius: el sistema educatiu andorrà, en què la llengua vehicular és el català, tot i que també es vehiculen algunes assignatures en francès i en castellà; el sistema educatiu francès, en què la llengua vehicular és el francès, i el sistema educatiu espanyol, que comprèn centres congregacionals (en què la llengua vehicular és el català) i centres no congregacionals (en què el contingut es vehicula en castellà). Les famílies trien lliurement en quin d'aquests sistemes volen escolaritzar els fills. Tots tres són gratuïts. Actualment, tot i que el francès és la llengua d'escolarització d'un percentatge força elevat de la població, aquest coneixement i ús escolar no es tradueix en més ús social, i ens trobem amb el cas contrari amb el castellà: malgrat que una proporció reduïda de la població s'escolaritza en castellà (8 %; Departament d'Estadística del Govern d'Andorra, 2015), aquesta llengua és la segona en ús social al país (Govern d'Andorra, 2015). A la llum d'aquestes dades es fa evident que, en diversos àmbits de comunicació, el castellà funciona com una interllengua entre diversos grups lingüístics (com ara entre catalanoparlants i lusòfons, o castellanoparlants i francòfons).

5. USOS LINGÜÍSTICS EN L'ÀMBIT DELS ESPORTS D'HIVERN

Malauradament, a Andorra no es disposa de cap dada quantitativa d'usos lingüístics relacionada amb els esports d'hivern, malgrat la importància d'aquest àmbit per al país, que ja s'ha subratllat més amunt. Tot i això, sabem que des del punt de vista lingüístic els esports d'hivern estan fortament condicionats, d'una banda, per la terminologia internacional (provinent principalment de l'anglès) i,

d'una altra, per la gran dependència dels visitants i dels treballadors internacionals (Montané i Bastida, 2017).

Alguns treballs de recerca apareguts en els darrers anys (Gené-Gil, 2014; Muñoz-Espí, 2015; Montané i Bastida, 2017) aporten informació valuosa sobre la relació entre llengua i esports d'hivern, específicament mitjançant l'anàlisi de la terminologia neològica sobre aquest àmbit. Així doncs, disposem de dades útils sobre neologismes terminològics relacionats amb els esports d'hivern i detectats a Andorra. Malgrat tot, fins on arriba el nostre coneixement, no disposem de cap estudi que analitzi de manera global la terminologia —neològica o no— en aquest àmbit.

És evident, però, que l'anglès té un paper cabdal en la creació de terminologia dels esports d'hivern. La capacitat productiva i econòmica dels països anglòfons i l'establiment d'aquesta llengua com a instrument de comunicació internacional expliquen fàcilment aquest fenomen. Per això, malgrat que Andorra presenti una realitat lingüística amb una presència remarcable del castellà com a llengua d'ús habitual, amb el francès com una de les llengües oficials per a l'escolarització i el portuguès com a tercera llengua parlada al Principat, el pes internacional de l'anglès té el paper més prominent en la creació de terminologia en l'àmbit dels esports d'hivern (Montané i Bastida, 2017).

La manca de dades quantitatives de gran abast sobre els usos lingüístics en el sector dels esports d'hivern té com a conseqüència que, fins a l'actualitat, no s'ha pogut incidir en la dinamització del català en aquest àmbit, tot i la diversitat de factors que ens indiquen que, probablement, aquesta intervenció sigui necessària. Malgrat tot, tenim dues evidències clares que el Govern d'Andorra, a través del Servei de Política Lingüística, històricament ha reconegut la importància de normalitzar i difondre l'ús de la llengua catalana en aquest àmbit vital per al país. L'any 1999 el Servei de Política Lingüística d'Andorra, juntament amb el Centre de Terminologia TERMCAT, va publicar el *Vocabulari de la neu i dels esports d'hivern*, que contenia 2.264 termes catalans classificats per àrees temàtiques i els seus equivalents en tres llengües: castellà, francès i anglès. Dos anys més tard, el 2001, les mateixes institucions van publicar el *Diccionari de la neu*, que contenia un nombre semblant de termes, però amb uns dos-cents termes neològics normalitzats, en bona part manlleus (alguns adaptats i d'altres no) (Muñoz-Espí, 2015).

Tot i la bona i necessària feina desenvolupada en aquestes dues obres lexicogràfiques, cal tenir en compte que aquests reculls terminològics es van elaborar fa més de quinze anys, i des d'aleshores no s'han actualitzat, malgrat que l'àmbit dels esports d'hivern s'ha desenvolupat molt durant el segle XXI, amb l'aparició i la popularització de noves modalitats esportives i noves proves de competició, i la caiguda en desús d'altres. Per tant, es fa palesa la necessitat de revisar i actualitzar aquestes terminologies.

6. CORPUS DE L'ESTUDI

La popularització dels esports d'hivern a Andorra, tal com hem dit, s'ha reflectit també en un augment de les publicacions relacionades amb aquest àmbit: des d'una major presència en la premsa escrita i audiovisual fins a la publicació de revistes i pàgines web especialitzades. Malgrat que el projecte del qual deriva aquest article analitza un espectre ampli d'aquestes manifestacions lingüístiques, aquí ens centrarem a estudiar l'ús de la terminologia dels esports d'hivern en els mitjans de comunicació orals i escrits andorrans.

Per això, hem constituït un corpus textual que inclou únicament textos produïts a Andorra procedents de la premsa escrita i audiovisual. Per assegurar la pertinència temàtica de cadascun dels textos en relació amb els esports d'hivern, els hem revisat manualment i hem seleccionat els que s'adequaven als criteris temàtics i territorials establerts. La revisió manual individualitzada també assegura un aspecte fonamental del corpus: la seva qualitat com a mostra representativa.

Tenint en compte el canal de comunicació dels textos, podem dividir el corpus en dos subcorpus: escrit i oral. El subcorpus escrit està constituït per textos sobre esports d'hivern procedents de les seccions d'esports de diversos mitjans de comunicació escrits d'Andorra. Concretament, s'han extret articles de premsa dels diaris *Bondia* i *Fòrum.ad*, i articles de la revista d'esports *The Esport*, durant el període comprès entre el gener del 2016 i el juny del 2017. Els gèneres textuais que formen part d'aquest subcorpus són, per tant, dos: articles de diari i articles de revista.

El subcorpus oral està constituït per textos sobre esports d'hivern procedents de la ràdio i la televisió andorranes. Concretament, s'han recopilat els programes setmanals *Andorra en blanc*, de Ràdio Nacional d'Andorra, i *Espai neu*, d'Andorra Televisió, disponibles en el període comprès entre el gener del 2016 i el juny del 2017. També s'ha accedit a les retransmissions i als reportatges d'algunes competicions d'esports d'hivern. Durant el període mencionat, se n'han localitzat tres a Andorra Televisió: *Total Fight Masters of Freestyle* (2016), *Copa del món ISFM d'esquí de muntanya* (2017) i *Copa del món ISFM Font Blanca* (2017). Així doncs, els gèneres textuais que formen part d'aquest subcorpus són: programes de ràdio, programes de televisió, reportatges i retransmissions de competicions esportives.

7. METODOLOGIA

Tal com hem avançat a l'inici, amb la finalitat de detectar les necessitats terminològiques dels mitjans de comunicació en l'àmbit dels esports d'hivern, hem establert dos objectius: l'avaluació de la implantació terminològica i l'anàlisi de la vitalitat lingüística de la terminologia catalana de l'àmbit. La metodologia que hem utilitzat per complir-los es basa en l'establiment inicial d'una tipologia de

termes, en la constitució de casos terminològics i en la distinció de dos tipus d'anàlisis diferents per a l'acompliment de cadascun dels objectius.

7.1. Tipologia de termes

Concretament, podem distingir dos tipus de termes: els termes que podem anomenar *oficials* (perquè han estat ratificats per alguna institució competent i, per tant, es documenten en obres lexicogràfiques o terminològiques de referència) i els termes *neològics* (és a dir, els termes nous, que no estan documentats en cap obra de referència). Dins del primer grup de termes oficials es poden distingir tipus de termes més concrets, d'acord amb el diccionari de referència on es documenten:

- Els termes normatius són els que estan inclosos en el *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC). Per exemple, *alpinista* i *dorsal* són termes normatius.

- Els termes normalitzats són els que es documenten a la Neoloteca del TERMCAT (versió en línia de 2017), que és la base de dades que recull exclusivament la terminologia normalitzada pel Consell Supervisor del TERMCAT. Per exemple, *múixing* i *parc de surf* són termes normalitzats.

- Els termes documentats són els que es recullen en algun dels diccionaris terminològics següents: *Diccionari de la neu* (Govern d'Andorra i TERMCAT, 2001), *Terminologia dels esports d'hivern* (TERMCAT, 2004), *Terminologia de surf de neu* (TERMCAT, 2005), *Diccionari general de l'esport* (TERMCAT, 2010) i Cercaterm (TERMCAT, 2017a). Per exemple, *neu dura* es documenta exclusivament al *Diccionari de la neu* i *cursa de velocitat* es recull únicament al *Diccionari general de l'esport*. La majoria de termes, però, es documenten simultàniament a diversos diccionaris, com ara *quilòmetre llançat*, que es recull als quatre diccionaris.

La distinció entre termes oficials i termes neològics permet, d'una banda, analitzar la implantació de la terminologia oficial, en relació amb l'ús d'altres termes no oficials (és a dir, neològics des del punt de vista que adoptem en aquest estudi) i, de l'altra, l'anàlisi dels termes neològics ens ofereix un panorama sobre la vitalitat lingüística de la terminologia catalana dels esports d'hivern, ja que tenim en compte el mecanisme de formació d'aquestes unitats noves (si estan formades per mecanismes propis de la llengua catalana o, per contra, si són manlleus importats d'altres llengües).

7.2. Constitució de casos terminològics

Per dur a terme ambdós estudis, hem agrupat els termes extrets del corpus en casos terminològics. Un cas terminològic és l'objecte d'anàlisi bàsic i està consti-

tuit per totes les denominacions que comparteixen un mateix sentit. D'aquesta manera, recollim la variació terminològica present en el corpus. Cada cas terminològic té una forma de referència, que serveix per referir-nos-hi globalment. Si existeix, aquesta forma correspon al terme oficial (és a dir, a un terme documentat en algun diccionari general o especialitzat de la llengua catalana); si no, s'utilitza com a referència el terme que es documenta en el corpus textual.

Per a l'establiment de la sinonímia entre les diferents alternatives denominatives hem utilitzat el criteri de la intercanviabilitat contextual. La frase següent permet veure un exemple d'alternança terminològica que presenta una inqüestionable intercanviabilitat contextual:

En les disciplines tècniques (SL i GS), així com en la **combinada alpina (AC)**, les competicions es realitzen habitualment en dues mànegues i traçats diferents.³

En els casos en què en el corpus es documenta un terme per al qual ja existeix un sinònim oficial, el qual tanmateix no apareix en el corpus textual, el terme oficial es recull igualment com a part del cas terminològic, amb la indicació de freqüència 0. Com veurem més endavant, per a l'anàlisi de la implantació, és important recollir la terminologia oficial encara que no es documenti en els textos reals.

Com a exemple, presentem el cas terminològic **ESQUÍ DE TELEMARC**.⁴ Està constituït per set termes diferents (vegeu la taula 1). D'aquests, només quatre han estat documentats en el corpus textual, ja que els termes oficials *esquí de telemarc*, *esquí de taló lliure* i *taló lliure* no hi apareixen, però els hem recollit perquè són o bé termes normalitzats que consten a la Neoloteca del TERMCAT o bé termes documentats en algun dels altres diccionaris especialitzats.

TAULA 1. Cas terminològic **ESQUÍ DE TELEMARC**

<i>ESQUÍ DE TELEMARC</i>	<i>Nre. d'ocurrències</i>
<i>esquí de telemarc</i>	0
<i>telemarc</i>	23
<i>esquí de taló lliure</i>	0
<i>taló lliure</i>	0
<i>esquí telemarc</i>	1
<i>telemark</i>	12
TK	5

FONT: Elaboració pròpia.

3. La negreta és nostra en tots els exemples.

4. Diferenciem tipogràficament amb lletra versaleta la forma de referència d'un cas terminològic.

En canvi, el cas terminològic PROTECCIÓ DORSAL està constituït per tres termes (vegeu la taula 2). Cap d'aquests tres termes no és oficial ni s'ha documentat cap terme oficial per fer-hi referència. Per aquest motiu, el cas terminològic només conté aquests tres termes neològics i se n'escull un com a forma de referència.

TAULA 2. Cas terminològic PROTECCIÓ DORSAL

PROTECCIÓ DORSAL	Nre. d'ocurrències
<i>protecció</i>	1
<i>protecció dorsal</i>	10
<i>tortuga</i>	9

FONT: Elaboració pròpia.

Un cop establerts els casos terminològics, seguim dues metodologies diferenciades per a l'avaluació de la implantació i de la vitalitat lingüística dels termes dels esports d'hivern.

7.3. Metodologia per a l'avaluació de la implantació terminològica

En primer lloc, per a l'anàlisi de la implantació dels termes oficials, seguint Montané (2012, p. 152), establim una mesura quantitativa objectiva per saber i poder comparar el grau d'implantació de les unitats que són objecte d'anàlisi. Es tracta del coeficient d'implantació (CI) (Quirion, 2003, p. 122; Montané, 2012, p. 156), que posa en relació la freqüència de totes les unitats que constitueixen un cas terminològic. Calculem el CI a partir de la freqüència absoluta d'aparició dels termes oficials i dels seus concurrents neològics en el corpus. El CI és un índex que estableix per a cada cas una relació entre el nombre d'ocurrències d'un terme del cas i el nombre total d'ocurrències de tots els termes del cas (vegeu la figura 1).

$$\frac{\text{Nre. d'ocurrències d'un terme X del cas Y}}{\text{Nre. d'ocurrències de tots els termes del cas Y}} = \text{coeficient d'implantació del terme X}$$

FIGURA 1. Càlcul del coeficient d'implantació (CI).

FONT: Montané, 2012.

D'acord amb aquest índex, un terme que s'usa sistemàticament per fer referència a un cas té un CI d'1, és a dir, sempre que s'hi fa referència, s'utilitza aquest terme. En l'altre extrem, un terme amb CI de 0 implica que no s'utilitza mai per referir-se al cas en qüestió.

Com que el CI és un valor que oscil·la entre 0 i 1, cal establir uns barems d'implantació, ja que, tal com afirma Martin (1998, p. 67): «Il faut forcément un point de repère dont on doit tenir compte si l'on veut mesurer et non pas tout simplement décrire». Així doncs, considerem que tenen un grau d'implantació alt els termes que tenen un CI entre 0,76 i 1 i un grau baix els que tenen un CI entre 0 i 0,25. Els valors intermedis obtenen un grau d'implantació mitjà (vegeu la figura 2).

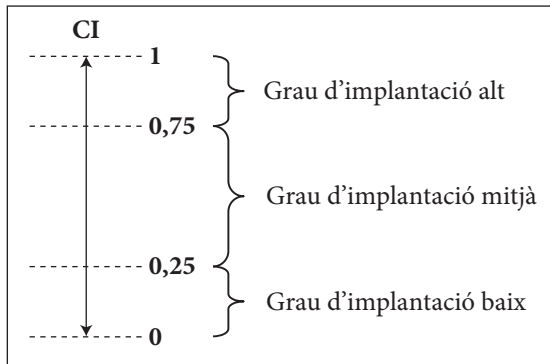

FIGURA 2. Graus d'implantació d'acord amb el CI.
FONT: Montané, 2012.

En la taula 3 presentem un exemple del càlcul de la implantació per al cas terminològic SURF DE NEU.

TAULA 3. Càlcul de la implantació del cas terminològic SURF DE NEU

Forma de referència (cas)	Terme	Nre. d'oc. del terme	Nre. d'oc. del cas	CI	Grau d'implantació
SURF DE NEU	<i>snow</i>	6	138	0,04	baix
	<i>snowboard</i>	64	138	0,46	mitjà
	<i>surf</i>	6	138	0,04	baix
	<i>surf de neu</i>	62	138	0,45	mitjà

FONT: Elaboració pròpia.

7.4. Metodologia per a l'anàlisi de la vitalitat lingüística

En segon lloc, per a l'anàlisi de la vitalitat lingüística dels termes neològics, hem diferenciat els termes formats per mecanismes propis de la llengua catalana i els termes manlevats d'una altra llengua. A continuació presentem la llista dels

mecanismes de formació que hem tingut en compte, amb alguns exemples extrets del corpus d'esports d'hivern a Andorra.

- Mecanismes propis de la llengua catalana:
  - prefixació (*postesquí*)
  - sufixació (*cronometratge*)
  - composició culta (*telecadira*)
  - composició patrimonial (*tallavent*)
  - sintagmació (*eslàlom supergegant*)
  - conversió (*repcionar*)
  - lexicalització (*tecnificat* | *tecnificada*)
  - abreviació (*combi, fons*)
  - siglació (AC, DT, *arva*)
  - resemantització (*gegant, calaix*)
- Mecanismes de manlleu
  - manlleu (*big air* [en], *telearrastre* [es], *forfet* [fr])

8. ANÀLISI DE LES DADES

En aquest apartat presentem els resultats de l'anàlisi de les dades terminològiques obtingudes del corpus textual, seguint la metodologia explicada anteriorment. Se'n traça un panorama general quantitatiu tant pel que fa a la implantació de la terminologia oficial com a la vitalitat lingüística de la terminologia neològica.

8.1. Anàlisi de les dades en relació amb l'avaluació de la implantació terminològica

Per avaluar l'ús de la terminologia oficial dels esports d'hivern a Andorra, analitzem el grau d'implantació exclusivament dels termes oficials. Presentem els resultats dels termes oficials agrupats (termes normatius, termes normalitzats i termes documentats en diccionaris especialitzats), però amb la distinció entre els termes documentats en el subcorpus oral i en l'escrit, per valorar si existeixen necessitats terminològiques diferents en els mitjans de comunicació escrits i audiovisuals.

En el subcorpus de premsa escrita hi documentem 206 termes oficials. D'acord amb l'anàlisi realitzada (vegeu la taula 4), s'observa que més de la meitat dels termes (61,2 %) obtenen un grau d'implantació alt. Per tant, *a priori* l'avaluació de la implantació de la terminologia oficial dels esports d'hivern en els mitjans de comunicació escrits és positiva. Ara bé, també cal tenir en compte que gairebé un 40 % dels termes no assoleix una implantació satisfactòria i, de fet, més d'un quart (26,2 %) obté un grau baix, la qual cosa significa que, en aquest àmbit, encara hi ha necessitats terminològiques que no estan cobertes.

TAULA 4. Resultats sobre el grau d'implantació dels termes oficials en els mitjans de comunicació escrits

<i>Grau d'implantació</i>	<i>Freqüència</i>		<i>Exemples</i>
Grau alt	126	61,2%	<i>alpinista, esquí de fons</i>
Grau mitjà	26	12,6%	<i>esquí alpí, esprint</i>
Grau baix	54	26,2%	<i>cros, eslàlom gegant</i>

FONT: Elaboració pròpia.

Els resultats d'implantació del subcorpus de premsa oral (vegeu la taula 5), que està constituït per 202 termes oficials, són molt similars als del subcorpus escrit. D'una banda, un percentatge elevat de termes (60,4%) obté un grau d'implantació alt, la qual cosa resulta positiva. Tanmateix, el percentatge de termes que no obté un grau d'implantació satisfactori també és notable (39,6%) i hi destaca sobretot que més d'un 30% dels termes oficials assoleix un grau d'implantació baix. Així doncs, l'avaluació de la implantació de la terminologia oficial dels esports d'hivern en els mitjans de comunicació orals no és tan positiva com en el cas dels mitjans escrits.

TAULA 5. Resultats sobre el grau d'implantació dels termes oficials en els mitjans de comunicació orals

<i>Grau d'implantació</i>	<i>Freqüència</i>		<i>Exemples</i>
Grau alt	122	60,4%	<i>circuit, rampa, neu pols</i>
Grau mitjà	15	7,4%	<i>neu artificial, surfista de neu</i>
Grau baix	65	32,2%	<i>eslàlom supergegant, eruga</i>

FONT: Elaboració pròpia.

Si ens fixem en alguns casos terminològics paradigmàtics, podem veure que hi ha necessitats terminològiques diverses. Vegem-ne alguns exemples.

En la taula 6 es presenta el cas de CROS, en què el terme oficial (*cros*) no s'utilitza mai en els gèneres orals analitzats. En substitució seva, s'utilitza o bé el manlleu de l'anglès (*boarder cross*) o bé la sigla (SBX), també manllevada, la qual és d'ús freqüent sobretot en el marc de les competicions esportives. Aquest és un cas sorprenent, perquè malgrat que el terme normalitzat (*cros*) compleix alguns dels criteris preeminents per garantir-ne la implantació (Montané, 2012), és a dir, és un terme breu i és formalment proper al terme original en anglès, no aconsegueix substituir l'ús arrelat del terme *boarder cross*, potser perquè aquest manlleu resulta semànticament més precís.

TAULA 6. Anàlisi de la implantació del cas terminològic CROS

<i>Subcorpus oral</i>		
CROS	<i>Estatus</i>	CI
<i>cros</i>	Terme normalitzat	0,00
<i>boarder cross</i>	Terme neològic	0,71
SBX	Terme neològic	0,29

FONT: Elaboració pròpia.

La taula 7 conté un cas terminològic extret del corpus escrit que presenta una situació diferent de l'anterior. El terme oficial (*combinada alpina*), documentat en un diccionari especialitzat, és el terme del cas que més s'utilitza, però té tants termes en competència (fins a tres) que no arriba a assolir un grau d'implantació alt, sinó que obté un grau mitjà (CI de 0,46). Els concurrents són la sigla manllevada de l'anglès (AC) i una variant expandida del terme (*curso combinada alpina*), que especifica que es tracta d'un tipus de cursa. L'altre terme més utilitzat del cas és la reducció del sintagma oficial, concretament una reducció de l'extensió: *combinada*. En aquest cas, el fet que el terme que oposa més competència a l'oficial sigui una variant reduïda es percep positivament, perquè és un terme que respon a la necessitat universal d'economia lingüística i s'aconsegueix mitjançant un mecanisme propi de la llengua catalana: la reducció del sintagma.

TAULA 7. Anàlisi de la implantació del cas terminològic COMBINADA ALPINA

<i>Subcorpus escrit</i>		
COMBINADA ALPINA	<i>Estatus</i>	CI
<i>combinada alpina</i>	Terme documentat	0,46
<i>combinada</i>	Terme neològic	0,43
AC	Terme neològic	0,08
<i>curso combinada alpina</i>	Terme neològic	0,02

FONT: Elaboració pròpia.

El darrer exemple que presentem en la taula 8 també correspon al corpus de premsa escrita i és similar al cas anterior, amb la diferència que en aquesta ocasió el terme oficial (*eslalom supergegant*) no presenta cap ocurrència en el corpus, sinó que és la variant reduïda *supergegant* la forma que obté un CI més elevat (0,67).

També és rellevant destacar que aquest terme neològic no és una reducció de l'extensió del sintagma (la qual és l'estratègia de reducció més freqüent i la que hem vist en el cas anterior), sinó de la base. De totes maneres, també respon a un mecanisme de reducció propi de la llengua catalana.

TAULA 8. Anàlisi de la implantació del cas terminològic *ESLÀLOM SUPERGEGANT*

<i>Subcorpus escrit</i>		
<i>ESLÀLOM SUPERGEGANT</i>	<i>Estatus</i>	<i>CI</i>
<i>eslàlom supergegant</i>	Terme documentat	0,00
SG	Terme neològic	0,17
<i>super gegant</i>	Terme neològic	0,02
<i>super geganta</i>	Terme neològic	0,01
<i>super-G</i>	Terme neològic	0,12
<i>súper-G</i>	Terme neològic	0,01
<i>supergegant</i>	Terme neològic	0,67

FONT: Elaboració pròpia.

La presència de la sigla manllevada de l'anglès (SG) també és notable en aquest cas, com els dos anteriors. A més, en aquest exemple té un paper important la variació denominativa, sobretot ortogràfica, però també morfològica. La vacil·lació gràfica sol ser una mostra que un terme està en via d'implantació (Montané, 2012). En aquest cas, però, trobem variants neològiques d'un terme també neològic, *supergegant*. Així, se'n documenten formes reduïdes (*super-G* i *súper-G*, amb accent i sense), variants ortogràfiques (*super gegant*, amb el prefix separat de la base) i variants morfològiques (concretament, la forma femenina, *super geganta*, segurament en referència a una *cursa*).

8.2. Anàlisi de les dades en relació amb la vitalitat lingüística

Per avaluar la vitalitat lingüística de la terminologia hem analitzat els mecanismes de formació exclusivament dels termes neològics de l'àmbit dels esports d'hivern que s'utilitzen en els mitjans de comunicació orals i escrits, perquè és en la creació de neologia on es reflecteix la vitalitat d'una llengua. Tal com hem explicat a l'apartat de metodologia, hem dividit els mecanismes de formació en dos: els propis de la llengua catalana i els mecanismes de manlleu, que parteixen de la creació neològica en altres llengües i, per tant, no impliquen vitalitat en català.

En la taula 9 presentem els resultats que hem obtingut en el conjunt del corpus de premsa andorrana, oral i escrita.

TAULA 9. *Resultats quantitativs sobre els mecanismes de formació dels termes neològics*

<i>Mecanisme de formació</i>		<i>Freqüència</i>	<i>Exemples</i>
<i>Mecanismes propis</i>	Prefixació	1,3 %	<i>pretemporada</i>
	Sufixació	2,5 %	<i>carvejar, surfejar</i>
	Composició culta	0,4 %	<i>telesquí, teleou</i>
	Composició patrimonial	0,7 %	<i>vuitmil, tallavent</i>
	Sintagmació	34,4 %	<i>cursa vertical</i>
	Conversió	0,4 %	<i>repcionar, clàssic</i>
	Lexicalització	0,7 %	<i>arribat arribada</i>
	Abreviació	7,0 %	<i>crono, alpi</i>
	Siglació	5,2 %	<i>arva, DH, SG</i>
	Resemantització	16,2 %	<i>barana, tortuga</i>
<i>Manlleu</i>	Manlleu	31,2 %	<i>box, combi race</i>

FONT: Elaboració pròpia.

Els resultats mostren que els mecanismes propis de la llengua són els més utilitzats per a la formació de termes nous (68,8 %). Tanmateix, el percentatge de termes formats per manlleu és elevat (31,2 %). També cal tenir en compte que el percentatge de manlleus s'incrementaria si tinguéssim en compte que la majoria de les sigles detectades en el corpus (com les que hem vist en els exemples de l'apartat anterior) són en realitat manllevades de l'anglès. Per exemple, la sigla DH, que fa referència a la modalitat de descens en esquí alpí, està formada a partir del terme anglès equivalent, *downhill*. Per tant, els manlleus tenen una incidència prominent en la formació de termes dels esports d'hivern. Això no obstant, aquests resultats contrasten amb les dades d'estudis previs, els quals afirmen que la creació de neologismes per manlleu en l'àmbit dels esports d'hivern és molt més elevada: concretament, segons el treball de Muñoz-Espí (2015, p. 37), els manlleus representarien un 60 % dels neologismes andorrans relacionats amb aquesta temàtica.

Entre els mecanismes propis, cal destacar la sintagmació com el recurs més habitual per a la creació de termes de l'àmbit (34,4 %). Sol ser recurrent perquè contribueix a la transparència semàntica, ja que els sintagmes solen ser explicatius. Per exemple, *trineu de gossos* és semànticament més comprensible que el manlleu *múixing*, per a un llec en aquesta modalitat esportiva d'hivern. La resemanització és el segon mecanisme propi de la llengua catalana més utilitzat a l'hora de formar termes neològics (16,2 %), encara que es manté com el tercer re-

curs més freqüent, molt per darrere del manlleu. La resemantització també sol facilitar la comprensió dels termes nous, perquè es basa en la similitud semàntica amb altres unitats lèxiques. Per exemple, el terme neològic *tortuga* fa referència a la forma de closca de tortuga que té la protecció dorsal dels esquiadors.

Finalment, podem dir que la presència elevada de termes neològics és en si mateixa una mostra evident que existeixen necessitats terminològiques en els esports d'hivern. D'una banda, hem observat que hi ha temes específics en els quals es detecta una mancança de terminologia oficial i, per tant, hi ha la necessitat de creació neològica per cobrir aquests buits denominatius. Per exemple, calen termes per denominar les noves modalitats de competició que encara no es troben recollides en els diccionaris actuals (*big air, esprint clàssic, esquí cros, freeski...*); les figures, trucs i salts en surf de neu (*backflip, double cork, step up, step down...*); alguns elements de la pista de surf de neu (*barana, calaix, dubbie, mòdul...*), o tipus d'esquiadors (*esquiador forapista, esquiador d'estil lliure...*).

D'altra banda, s'observa que alguns termes neològics completen casos terminològics per als quals ja hi ha un terme oficial. És el cas de les sigles, les quals hem observat que són freqüents en el context de les competicions esportives. Així doncs, potser caldria actualitzar la terminologia actual i oficialitzar les sigles al costat dels termes oficials existents. Alguns exemples de sigles usades en l'àmbit dels esports d'hivern, a banda dels que ja hem comentat en l'apartat anterior, són els següents: PL (*eslàlom paral·lel*), KL (*quilòmetre llançat*), SS (*competició de parc*)...

9. CONCLUSIÓ: DETECCIÓ DE NECESSITATS TERMINOLÒGIQUES EN ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

L'anàlisi detallada de la implantació de tots els termes oficials i l'anàlisi de la vitalitat lingüística a través de l'estudi dels termes neològics extrets del corpus ens han permès detectar tres necessitats terminològiques específiques en relació amb la terminologia dels esports d'hivern en els mitjans de comunicació orals i escrits: una major difusió de la terminologia oficial, la creació de terminologia oficial nova per cobrir buits denominatius i l'actualització de la terminologia oficial existent, en alguns casos.

En primer lloc, pel que fa a la difusió de la terminologia oficial, Vila, Nogué i Vila (2007, p. 59 i 87) plantegen que el grau de difusió d'un terme en pot condicionar la implantació, perquè cal que els usuaris de la terminologia la coneguin perquè la puguin utilitzar. Actualment, les vies de difusió de la terminologia oficial se centren bàsicament en l'elaboració de diccionaris terminològics (com ara el *Diccionari de la neu*, coeditat pel Servei de Política Lingüística del Govern d'Andorra i el TERMCAT) i en la inclusió dels termes d'ús més generalitzat en el diccionari

normatiu. A més, els recursos en línia del TERMCAT (Cercaterm i Neoloteca) contribueixen a una difusió més àmplia, perquè són accessibles i gratuïts. Ara bé, tal com afirma Auger (1986), «c'est un fait généralement reconnu qu'on ne lit pas les dictionnaires et qu'en conséquence il ne suffit pas de distribuer des lexiques pour amorcer aussitôt une modification des habitudes langagières des individus». Per tant, cal acompanyar la difusió a través dels diccionaris amb altres accions de difusió, idealment que estiguin adaptades als col·lectius destinataris de la terminologia (els professionals i els aficionats als esports d'hivern, en el nostre cas). Per exemple, es podrien dissenyar cartells que incloguin les diferents modalitats d'esquí per distribuir-los als dominis esquiables. En definitiva, cal difondre la terminologia existent per estendre'n el coneixement i, posteriorment, l'ús.

En segon lloc, l'actualització de la terminologia oficial és l'etapa final del procés de normalització terminològica establert per Auger (1986). Aquest autor quebequès afirma que cal avaluar constantment els resultats de la normalització, és a dir, cal una anàlisi retroactiva per assegurar que la terminologia oficial s'utilitza realment en els textos especialitzats. En funció dels resultats obtinguts, cal replantejar la normalització duta a terme (si es demostra que els termes oficials no estan en ús) i, sobretot, cal assegurar que la llengua estigui constantment al dia, perquè s'adapti eficaçment al progrés en tots els àmbits del coneixement. Així doncs, Auger (1986) planteja que es puguin reconsiderar els termes oficials que no estan en ús. En aquest sentit, cal realitzar una actualització d'alguns termes dels esports d'hivern en què s'observa un ús prolífic de termes neològics alternatius als termes oficials: concretament, quan els termes neològics són variants ben formades que podrien recollir-se com a sinònims dels termes existents (hem vist alguns exemples de sintagmes reduïts) o quan es tracta de sigles, que tenen un ús molt elevat en el context de les competicions esportives i que es podrien incorporar com a variants denominatives (encara que caldria valorar la idoneïtat de conservar la sigla anglesa o d'adaptar-la al català).

Arran de l'avaluació de la implantació de la terminologia oficial, Auger (1986) també assenyalava que la detecció de termes neològics sense cap alternativa oficial documentada en diccionaris ha de fomentar la creació de terminologia oficial nova per cobrir les noves necessitats denominatives. L'elevat nombre de termes neològics que hem extret del corpus de premsa andorrana evidencia aquesta necessitat. Així doncs, perquè la llengua catalana segueixi l'evolució dels esports d'hivern, cal crear termes oficials nous, sobretot en les temàtiques en què s'han detectat més buits (modalitats esportives, elements del surf de neu, etc.). Els termes neològics que hem localitzat en el corpus textual poden ser un bon punt de partida, però en la majoria dels casos caldrà dur a terme recerques puntuals per valorar quines són les millors propostes denominatives per fer referència als nous conceptes.

Finalment, pensem que, per la seva situació geogràfica i la seva configuració socioeconòmica, sociolingüística i política, Andorra és un excel·lent camp d'estudi de la terminologia catalana dels esports d'hivern, ja que l'ús i la generació de termes relacionats amb aquest àmbit són, com hem vist, molt alts. D'altra banda, creiem que aquestes tres necessitats terminològiques detectades en els mitjans de comunicació andorrans són extrapolables a les que hi pot haver en la premsa en llengua catalana en general. Per això, és important tenir-les en compte i posar en pràctica estratègies de difusió, actualització i creació de terminologia per cobrir-les. Tal com afirma Auger (1986, p. 53) per al francès de Quebec, només una organització sistemàtica de la recerca científica i tècnica pot assegurar el futur de les llengües minoritàries i/o minoritzades com a llengües científiques i tècniques en el món actual.

BIBLIOGRAFIA

- ARA ANDORRA, 2017 = «El govern destina 3,5 milions d'euros anuals a esdeveniments esportius» (2017). *Ara Andorra* [en línia] (20 novembre). <https://www.ara.ad/economia/Govern-destina-milions-esdeveniments-esportius_0_1909609181.html> [Consulta: 23 juny 2018].
- AUGER, Pierre (1986). «Francisation et terminologie: l'aménagement terminologique». A: RONDEAU, Guy; SAGER, Juan Carlos (ed.). *Termia 84: Terminologie et coopération internationale*. Quebec: Girsterm, p. 47-55.
- BASTIDA, Carolina (2016). «La realitat sociolingüística d'Andorra». A: *Llengua i literatura a Andorra i als Pirineus*. Andorra: Universitat d'Andorra, p. 221-308.
- CAMBRA DE COMERÇ, INDÚSTRIA I SERVEIS D'ANDORRA (2016). *Informe Econòmic* [en línia], núm. 22. <<https://www.ccis.ad/viewer/ie2016/catala/html/mobile/index.html>> [Consulta: 23 juny 2018].
- CAVERO, Pere (2006). «El Principat d'Andorra i el català». *Treballs de Sociolingüística Catalana* [en línia], núm. 19: *La situació sociolingüística a Andorra*, p. 101-114. <<http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000053/00000084.pdf>> [Consulta: 23 juny 2018].
- «Constitució del Principat d'Andorra» (1993). A: *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* [en línia], any 5, núm. 24, p. 448-458. <<https://www.bopa.ad/bopa/005024/Pagines/7586.aspx>> [Consulta: 23 juny 2018].
- DEPARTAMENT D'ESTADÍSTICA DEL GOVERN D'ANDORRA (2015). «Dades estadístiques d'educació». A: *Departament d'Estadística* [en línia]. <<https://www.estadistica.ad/serveiestudis/web/index.asp#>> [Consulta: 23 juny 2018].
- (2016). «Dades estadístiques de població». A: *Departament d'Estadística* [en línia]. <<https://www.estadistica.ad/serveiestudis/web/index.asp#>> [Consulta: 23 juny 2018].
- GALLARDO, Jordi (2006). «Pròleg». *Treballs de Sociolingüística Catalana* [en línia], núm. 19: *La situació sociolingüística a Andorra*, p. 15-17. <<http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000053/00000079.pdf>> [Consulta: 23 juny 2018].

- GENÉ-GIL, Maria (2014) «Manlleus del castellà / Spanish loanword». A: CABRÉ, M. Teresa; DOMÈNECH, Ona; ESTOPÀ, Rosa (ed.). *Mots nous en català: Una panoràmica geolèctal = New words in Catalan: A diatopic view*. Amsterdam: John Benjamins, p. 133-144.
- GOVERN D'ANDORRA. SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA (2015). *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra: Situació actual i evolució (1995-2014)*. Andorra la Vella: Govern d'Andorra.
- GOVERN D'ANDORRA. SERVEI DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA; TERMCAT (1999). *Vocabulari de la neu i dels esports d'hivern*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. (Diccionaris de l'Enciclopèdia. Sèrie Diccionaris Terminològics)
- (2001). *Diccionari de la neu*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana: TERMCAT. (Diccionaris de l'Enciclopèdia. Diccionaris Terminològics)
- INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Diccionari de la llengua catalana* [en línia]. 2a edició. Barcelona: IEC, 2007. <<http://dlc.iec.cat/>> [Consulta: 15 desembre 2017].
- LLUELLES LARROSA, Maria Jesús (2007). «La transformació econòmica d'Andorra durant el segle XX». *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, núm. 64, p. 71-88.
- MARTIN, André (1998). *Les mots et leurs doubles: Étude d'implantation de la terminologie officialisée dans le domaine de l'éducation au Québec*. Quebec: Office Québécois de la Langue Française. (Langues et Sociétés; 36)
- MARTÍN, Albert (2018). «Grandvalira, un divorci milionari sobre la neu». *Ara.cat* [en línia] (7 gener 2018). <https://emprenem.ara.cat/creixer/Grandvalira-divorci-milionari-sobre-neu_0_1938406159.html> [Consulta: 23 juny 2018].
- MICÓ, Joan (2015). «La diversitat cultural d'Andorra». A: *Recull de conferències 2012-2013: Debats de recerca 6-7* [en línia]. Andorra: Societat Andorrana de Ciències, p. 47-66 <<https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000233/00000092.pdf>> [Consulta: 23 juny 2018].
- MONTANÉ, M. Amor (2012). *Terminologia i implantació: anàlisi d'alguns factors que influencien l'ús dels termes normalitzats de la informàtica i les TIC en llengua catalana* [en línia]. Tesi doctoral. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra. Institut Universitari de Lingüística Aplicada. <<http://hdl.handle.net/10803/97295>> [Consulta: 23 juny 2018].
- MONTANÉ, M. Amor; BASTIDA, Carolina (2017). «La neologia terminològica en el català d'Andorra: creació pròpia o manllevada?». A: SÁNCHEZ IBÁÑEZ, Miguel; MAROTO, Nava; TORRES DEL REY, Jesús; STERCK, Goedele de; LINDER, Daniel; GARCÍA PALACIOS, Joaquín (ed.). *La renovación léxica en las lenguas románicas: Proyectos y perspectivas*. Múrcia: Edit.um. Ediciones de la Universidad de Murcia, p. 381-395.
- MUÑOZ-ESPÍ, Rafael (2015). *Anàlisi morfològica i semàntica de la neologia andorrana*. Treball fi de bàtxelor. Andorra: Universitat d'Andorra.
- QUIRION, Jean (2003). *La mesure de l'implantation terminologique: proposition d'un protocole: Étude terminométrique du domaine des transports au Québec*. Quebec: Office Québécois de la Langue Française. (Langues et Sociétés; 40)
- TERMCAT (2004). *Terminologia dels esports d'hivern* [en línia]. Barcelona: TERMCAT. (Diccionaris en Línia) <http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/29/> [Consulta: 15 desembre 2017].

- TERMCAT (2005). *Terminologia de surf de neu* [en línia]. Barcelona: TERMCAT. (Diccionari en Línia) <http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/14/> [Consulta: 15 desembre 2017].
- (2010). *Diccionari general de l'esport* [en línia]. Barcelona: TERMCAT. (Diccionari en Línia) <http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/114/> [Consulta: 15 desembre 2017].
- (2017a). *Cercaterm* [en línia]. Barcelona: TERMCAT. <<http://www.termcat.cat/ca/Cercaterm/>> [Consulta: 15 desembre 2017].
- (2017b). *Neoloteca* [en línia]. Barcelona: TERMCAT. <<http://www.termcat.cat/ca/Neoloteca/>> [Consulta: 15 desembre 2017].
- VILA, Francesc Xavier (dir.); NOGUÉ, Marina; VILA, Ignasi (2007). *Estudis d'implantació terminològica: Una aproximació en l'àmbit dels esports*. Vic: Eumo; Barcelona: TERMCAT.